

Biskop Atle Sommerfeldt: Jerusalem - håpets by

I parken utenfor FN-bygningen i New York står det en statue som uttrykker den store fredsvisjonen til de gammeltestamentlige profetene Jesaja og Mika: «Han skal skifte rett for mange folk. De skal smi sverdene om til plogskjær og spydene til vingårdskniver». Det var Sovjetunionen som ga denne statuen, ironisk nok. Profetene knyttet Jerusalem til visjonen om rettsikkerhet, rettferdighet og fred – som skal utgå fra byen.

Jerusalems historie er langt fra et forbilde for verden når det gjelder fred og rettferdighet. Jerusalems historie er ofte preget av at noen mener at Jerusalem bare tilhører dem, og at andre i beste fall kan bo der, men som annenrangs innbyggere. Å tale om Jerusalem i dag som fredens og rettferdighetens by, vil oppleves som tankespinn av både israelere og palestinere.

Men høsten begynte med nyheten om at israelere og palestinere under ledelse av USA vil gjøre et nytt forsøk på å løse de gjenværende store og vanskelige spørsmålene i konflikten om eierskap og råderett i Det hellige land. Mens Oslo-avtalene klokt nok ikke håndterte de mest krevende spørsmålene, gjorde den samtidig klart at alt kan diskuteres, også Jerusalem. Sist en amerikansk president gikk tungt inn i disse forhandlingene, var president Clinton i 2000. Medlemmer av forhandlingsdelegasjonene har siden fortalt at man var meget nær en avtale som Arafat til slutt ikke ville eller turte å akseptere.

I dagens situasjon er det kanskje for mye å håpe på at partene blir enig om Jerusalems status med det første. Men gjenopptagelsen av forhandlinger sender allikevel et viktig signal til verden og til oss.

Det første signalet er at Jerusalem viser oss at ekskluderende holdninger og nedsnakking av andre fører til konflikt. Når medlemmer av vårt parlament tillater seg å bruke begrepet «snikislamisering» om utviklingen i Norge, er dette en type utsagn mot andre som innebærer at vi holde mennesker ute fra vårt land for enhver pris. Jerusalem viser oss at slike forsøk alltid fører til konflikt fordi det leder til frykt og mistenksomhet.

Det andre signalet er at vi ikke har lov til å erklære noen konflikt for uløselig. Vi må aldri gi opp å finne løsninger på konflikter mellom folk og land selv om det ser helt uløselig ut. Til det er det for mange mennesker som får livene ødelagt og får redusert livskvalitet når ledere tillater at konflikter henger seg opp og får leve sitt eget liv.

Høsten er tiden da mørket blir mer dominerende, kveldene lenger og livskraften siver ut av natur og mange mennesker. Da kan det være lett å se mørkt også på eget liv og mennesker rundt en. Det vil alltid være nok av tegn på tilkortkommenhet, både hos en selv og andre, til å bli tungsindig og mørk til sinns.

Jerusalem har vært til inspirasjon og åndelig lengsel og trøst for tre religioner i 3000 år. Jerusalem har gitt styrke og håp i en ellers håpløs tilværelse av undertrykkelse, fattigdom og sykdom. Håpet har levd selv om realitetene i byen Jerusalem har pekt i stikk motsatt retning. Vissheten om Guds tilstedeværelse i byen har vært så sterk at det har overskygget alle fortellingene om ødeleggelse og død.

Håpet er at Jerusalem, midt i en tilsynelatende fastlåst konflikt med mye menneskelig lidelse, kan inspirere oss alle til å være håpsbærere i vårt lokalmiljø ved å akseptere andre og ikke gi opp å snakke med folk, også dem vi er uenige med. Kanskje også våre sverd en dag blir til plogskjær.

